

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง สรรสร้างนिरาศภูเขาทอง (๙)

ครูผู้สอน

ครูวิชุดา

กลิ่นจงกล

ครูธีรสุต

ฉำทรัพย์

สรรสร้างปิระศภูเขาทอง (๔)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. สรุปเนื้อหาของนิราศภูเขาทองได้
๒. ถอดความหมายของคำประพันธ์ได้
๓. วิเคราะห์คุณค่าทางวรรณคดีได้

หากนักเรียนต้องเดินทางไปในสถานที่แบบนี้ตอนกลางคืน
จะรู้สึกอย่างไร

มาทางท่าหน้าจวนจอมผู้รัง
 จะแวะหาถ้ำท่านเหมือนเมื่อเป็นไวย
 แต่ตามยากหากว่าถ้ำท่านแปลก
 เหมือนเช็ญใจใฝ่สูงไม่สมควร

คิดถึงครั้งก่อนมาน้ำตาไหล
 ก็จะได้รับนิมนต์ขึ้นบนจวน
 ออกมิแตกเสียหรือเราเขาจะสรวล
 จะต้องม้วนหน้ากลับอัประมาณ

เจดีย์ภูเขาทอง

วัดพระเมรุ

จวนผู้รัง

ตำบलगูรงเก่า

เกาะใหญ่ราชคราม

วัดพระเมรุขี้การามวรวิหาร

มาจอดท่าหน้าวัดพระเมรุข้าม	ริมาอารามเรือเรียงเคียงขนาน
บ้างชั้นล่องเรือรำเล่นสำราญ	ทั้งเพลงการเกี้ยวแก๊กกันแซ่เชิง
บ้างฉลองผ้าป่าเสภาขับ	ระนาดรับร้วคล้ายกับนายเส็ง
มีโคมรายแลอร่ามเหมือนสามเพ็ง	เมื่อคราวเครื่องก็มีใครจะได้อู

พระสุริยลงลับพยับฝน คูม้วนมนมีดมืดทุกทิศา
 ถึงทางลัดตัดทางมากกลางนา ทั้งแฝกคาแซมกักขึ้นรกรเร็ว

 พอรอนรอนอ่อนแสงพระสุริยน ถึงตำบलगูรงเก่ายิ่งเศร้าใจ

กิจกรรม

ครูให้นักเรียนอ่านออกเสียงบทประพันธ์พร้อมกัน โดยครูเป็นต้นแบบในการอ่านและการแบ่งวรรคตอนของ คำประพันธ์ให้ถูกต้องตามหลักการอ่านคำประพันธ์กลอนสุภาพ (มีต่อในหน้าถัดไป)

กิจกรรม

ครูอธิบายบทประพันธ์ ลักษณะของวรรณศิลป์เหตุการณ์
ในตอนนั้นแทรกคุณค่าด้านวรรณศิลป์ จากการจัดคำถามเกี่ยวกับ
ความรู้สึกของกวี (โดยตั้งคำถามตามสื่อ) เป็นลักษณะแผนผัง
มโนทัศน์รูปแผนที่การเดินทาง พร้อมขยายความเหตุการณ์
ที่เกิดขึ้นในเรื่อง

ใบความรู้ที่ ๙

ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง บทอ่านนิราศภูเขาทอง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ระหว่างทางบันทึก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง สรรสร้างนิราศภูเขาทอง (๙)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท ๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

พระสุริยง/ลงลับ/พยับฝน
ถึงทางลัด/ตัดทาง/มากกลางนา
เป็นเงาจับ/น้ำเงิง/ดูเร้งร้าง
เห็นคุ่มคุ่ม/หนุ่มสาว/เสียงกราวกรียว
เขาถ่อคลอง/ว่องไว/ไปเป็นฮืด
ต้องถ่อค้ำ/รำไป/ล้วนไม่เคย
กลับลอยหลัง/รั้งรอ/เฝ้าถ่อถอน
เรียบสัจด์/สัดป่า/คณานก
ไม่เห็นคลอง/ต้องค้ำง/อยู่กลางทุ่ง
เป็นกลุ่มกลุ่ม/กลุ่มกาย/เหมือนทรายซัด
แสนวิตก/อกเอ๋ย/มาอ้างร้าง
จนตึกดาว/พราวพราว/กลางอัมพร
ทั้งกบเขียด/เกรียดกรีด/จิ้งหรีดเรื้อย
วังเวงจิต/คิดคะเน/รำพึงความ
สำรวจกับ/เพื่อนรัก/สะพรักพร้อม
ไอยามเข็ญ/เห็นอยู่/แต่หนูพุด
จะเดือดเด่น/เห็นเหล่า/กระบะจอก
เห็นร่องน้ำ/ลำคลอง/ทั้งสองฝ่าย
จนแจ่มแจ้ง/แสงตะวัน/เห็นพันคู่ฝัก
เหล่าบัวเฝื่อน/แลสล้าง/ริมทางจร
สายดิ่งแกม/แชมสลับ/ต้นดัดต่ำ
กระบะจอก/ตอกบัว/บานผกา
ไอ้เช่นนี้/สีกา/ได้มาเห็น
ที่มีเรือ/น้อยน้อย/จะลอยพาย
ถึงตัวเรา/เล่าถ้า/มีโยมหญิง
คงจะใช้/ให้ศิษย์/ที่ติดตาม
นี่สนใจ/ไม่มี/เท่าขี้เล็บ
พอรอนรอน/อ่อนแสง/พระสุริย
มาทางท่า/หน้าจวน/จอมผู้รั้ง
จะแฉะหา/ถ้าท่าน/เหมือน/เมื่อเป็นไวย
แต่ยามยาก/หากว่า/ถ้าท่านแปลก
เหมือนเข็ญ/ใจ/ใฝ่สูง/มาสมควร
มาจอตท่า/หน้าวัด/พระเมรุข้าม
บ้างขึ้นล่อง/ร้องรำ/เล่นสำราญ

ดูม้วนม/มิดมิด/ทุกทิศา
ทั้งแฝกคา/แซมกก/ขึ้นรกเรื้อย
ทั้งกว้างขวาง/ขวัญหาย/ไม่วายเหลือย
ล้วนเรือเพรียว/พร้อมหน้า/พวกปลาเอย
เรือเราผิด/เผื่อมา/ নিজจาเอ๋ย
ประเตี้ยเสย/สวบตรง/เข้าพวงกร
เรือช้อยน/โยกโยน/กระโดนหก
น้ำค้างตก/พราวพราว/พระพายพัด
พอยหยุดง/ดูชุม/มารุมกัด
ต้องนั่งปัด/แปะไป/มิได้นอน
ในทุ่งกว้าง/เห็นแต่แซม/แซมสลอน
กระเรียนร่อน/ร้องก้อง/เมื่อสองยาม
พระพายเอื้อย/ฉิวฉิว/เวหวิวหวาม
ถึงเมื่อยาม/ยังอุดม/โสมนัส
อยู่แหวดล้อม/หลายคน/ปรนนิบัติ
ช่วยนั่งปัด/ยุงให้/ไม่ไกลกาย
ระตะตอก/บัวเฝื่อน/เมื่อเดือนหงาย
ข้างหน้าท้าย/ถ่อมา/ในสาคร
ดูน่ารัก/บรรจง/ส่งเกสร
ก้ามกุ้งช้อน/เสียดสาหร่าย/ได้คังคา
เป็นเหล่าเหล่า/แลราย/ทั้งชายชวา
ดาดดา/ดูขาว/ดั่งดาวพราว
จะลงเล่น/กลางทุ่ง/เหมือนมุ้งหมา
เที่ยวถอนสาย/บัวผัน/สันดะวา
ไหนจะนี่/งดูตาย/อายุบุปลา
อุตสาห์หา/เอาไปฝาก/ตามยากจน
ชี้เงาจับ/เลยทาง/มากกลางหน
ถึงตำบล/กรุงเก่า/ยิ่งเศร้าใจ
คิดถึงครั้ง/ก่อนมา/น้ำตาไหล
ก็จะได้/รับนิมนต์/ขึ้นบนจวน
อกมิแตก/เสียหรือเรา/เขาจะสรวล
จะต้องม้วน/หน้ากลับ/อัประมาน
ริมอาราม/เรือเรียง/เคียงขนาน
ทั้งเพลงการ/เกี่ยวแก่/กันแซ่แข็ง

ใบความรู้ที่ ๙

บ้างฉลอง/ผ้าป่า/เสภาขับ
มีโคมราย/แลอร่าม/เหมือนสามเพ็ง
ไอ้ลำหนึ่ง/ครึ่งท่อน/กลอนมันมาก
ไม่จับบท/ลดเลี้ยว/เหมือนเงี้ยว
ได้ฟังเล่น/ต่างต่าง/ที่ข้างวัด
ประมาณสาม/ยามคล้ำ/ในอัมพร
นาวาเอียง/เสียงกุก/ลูกขึ้นร้อง
ไม่เห็นหน้า/सानุศิษย์/ที่ขีดชื่อ
แต่หนูพัด/จัดแจง/จุดเทียนส่อง
ด้วยเคาะ/ตบะบุญ/กับคุณพระ

ระนาดรับ/รัวคล้าย/กับนายเล็ง
เมื่อคราว/เคร่ง/ก็มีใคร/จะได้ดู
ช่างยาวลาก/เลื้อยเจื้อย/จนเหนื่อยหู
จนลูกคู่/ขอทูล/ว่าทาวนอน
ตึกสงัด/เจียบหลับ/ลงกับหมอน
อ้ายโจจร/จู้จ้วง/เข้าล้างเรือ
มันด่าต่อง/นำไป/ช่างไวเหลือ
เหมือนเนื้อ/บือ/บ่าและ/ดูเซอะเซ
ไม่เสียว/ของ/ชาวเลื่อง/เครื่องอัฐ
ชัยชนะ/มารได้/ตั้งใจ

ใบความรู้ที่ ๙ เรื่อง บทอ่านนिरาศูเขาทอง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ระหว่างทางบันทึก
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง สรรสร้างนिरาศูเขาทอง (๙)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท ๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

พระสุริยง/ล่งลับ/พยับฝน
ถึงทางลัด/ตัดทาง/มากกลางนา
เป็นเงารำ/น้ำเงี้ยว/คูเวียงร้าง
เห็นคุ่มคุ่ม/หนุ่มสาว/เสียงกราวเกวียน
เขาก่อคลอง/วงโหว/ไปเป็นขีต
ต้องถ่อคำ/รำไป/ล้วนไม่เคย
กลับถอยหลัง/ร้องรอ/เฝ้าถ่อถอน
เงียบสด/สัตว์ป่า/คณานก
ไม่เห็นคลอง/ต้องค้าง/อยู่กลางทุ่ง
เป็นกลุ่มกลุ่ม/กลุ่มกาย/เหมือนทรายซัด
แสนวิตก/อกเอ๋ย/มาอ้างอ้าง
จนตึกดาว/พราวพราว/กลางอัมพร
ทั้งกบเขียด/เกรียดกรีด/จิ้งหรีดเรื้อย
วังเวงจิต/คิดคะนึ่ง/รำพึงความ
ส้ารวลกับ/เพื่อนรัก/สะพรักพร้อม
ไอลยาม/เข็ญ/เห็นอยู่/แต่หนูพัด
จะเดียดเตน/เห็นเหล่า/กระจับจอก
เห็นร่อนน้ำ/ล้าคลอง/ทั้งสองฝ่าย
จนแจ่มแจ้ง/แสงตะวัน/เห็นพันธูปัก
เหล่าบัวเผื่อน/แลสล้าง/ริมทางจร
สายตึงแกม/แชมสลับ/ต้นดับเต่า
กระจับจอก/ดอกบัว/บานผกา
ไอเช่นนี้/สีกา/ได้มาเห็น
ที่มีเรือ/น้อยน้อย/จะลอยพาย
ถึงตัวเรา/เล่าถ้า/มีโยมหญิง
คงจะใช้/ให้ศิษย์/ที่ติดมา
นี่จุนใจ/ไม่มี/เท่าขี้เล็บ
พอรอรอน/อ่อนแสง/พระสุริย
มาทางท่า/หน้าจวน/จอมผู้รั้ง
จะแหวะหา/ถ้าท่าน/เหมือนเมื่อเป็นไวย
แต่ยามยาก/หากว่า/ถ้าท่านแปลก
เหมือนเข็ญ/ใจใฝ่สูง/มาสมควร
มาจอต่า/หน้าวัด/พระเมรุข้าม
บ้างชั้นล่อง/ร้องรำ/เล่นสำราญ

ดูม้วน/มีตมิด/ทุกทิศา
ทั้งแฝกคา/แหมก/ขึ้นรกริ้ว
ทั้งกว้างขวาง/ขวัญหาย/ไม่วายเหลือย
ล้วนเรือเพรียว/พร้อมหน้า/พวกปลาเคย
เรือเราผิด/เดือนมา/ নিজจาเอ๋ย
ประเดี่ยว/เสย/สวดตรง/เข้าพรงก
เรือขย่อน/โยกโยน/กระโถนหก
น้ำค้างตก/พราวพราว/พระพายพัด
พอยหยุดยง/อยู่ชุม/มารุมกัด
ต้องนั่งปัด/แปะไป/มิได้นอน
ในทุ่งกว้าง/เห็นแต่/แหม/แชมสลอน
กระเรียนร่อน/ร้องก้อง/เมื่อสองยาม
พระพายเฉื่อย/ฉิวฉิว/ระหวิวหวาม
ถึงเมื่อยาม/ยังอุดม/โสมนัส
อยู่แควต้อม/หลายคน/ปรนนิบัติ
ช่วยนั่งปัด/ยุงให้/ไม่ไกลกาย
ระตะดอก/บัวเผื่อน/เมื่อเดือนหงย
ข้างหน้าท้าย/ถ่อมา/ในสาคร
ดูน่ารัก/บรรจง/สังเกสร
ก้ามกุ้งซ้อน/เสียดสาหร่าย/ได้คงคา
เป็นเหล่าเหล่า/แลราย/ทั้งซ้ายขวา
ดาดดา/ดูขาว/ตั้งดาวพราว
จะลลเล่น/กลางทุ่ง/เหมือนมุ่งหมาย
เที่ยวถอนสาย/บัวผัน/สินตะวา
ไหนจะนี่/งดูตาย/อายุบุปผา
อดส้าหา/เอาไปฝาก/ตามยากจน
ซี้เกียจเก็บ/เลยทาง/มากกลางหน
ถึงตำบล/กรุงเก่า/ยิ่งเศร้าใจ
คิดถึงครั้ง/ก่อนมา/น้ำตาไหล
ก็จะได้/รับนิมิต/ขึ้นบนจวน
อกมิแตก/เสียหรือเรา/เขาจะสรวล
จะต้อมม้วน/หน้ากลับ/อัประมาณ
ริมอาราม/เรือเรียง/เคียงขนาน
ทั้งเพลงการ/เกี่ยวแก้ว/กันแน่แข็ง

บ้างลลอง/ผ้าป่า/เสภาขับ
มิใคร่ราย/แลอร่าม/เหมือนสามเพ็ง
ไอ้ลำหนึ่ง/ครึ่งท่อน/กลอนมันมาก
ไม่จบบท/ลตเลี้ยว/เหมือนเงี้ยวง
ได้ฟังเล่น/ต่างต่าง/ที่ข้างวัด
ประมาณสาม/ยามคล้า/ในอัมพร
นาวาเอียง/เสียงกุก/ลูกขึ้นร้อง
ไม่เห็นหน้า/สานศิษย์/ที่ซิดเชื่อ
แต่หนูพัด/จัดแจง/จุดเทียนส่อง
ด้วยเคชะ/ตบะบุญ/กับคุณพระ

ระนาดรับ/รัวคล้าย/กับนายเส็ง
เมื่อคราวเคร่ง/ก็มีใคร/จะได้ดู
ช่างยาวลาก/เลื้อยเจ้อย/จนเหนื่อยหู
จนลุกดู/ขอพลา/ว่าทวนอน
ตึกสังค/เงียบหลับ/ลงกับหมอน
อ้ายโจจร/ภูจ้วง/เข้าล้างเรือ
มันด้าล่อง/น้ำไป/ข้างไวเหลือ
เหมือนเนื้อเบื้อ/บ้าเลอะ/ตุเซอะชะ
ไม่เสียวของ/ขาวเหลือง/เครื่องอัฐฐะ
ชัยชนะ/มารได้/ตั้งใจบอง

ลงมือทำ จดจำได้

นักเรียนทำใบงานการเดินทางของสุนทรภู่
ในนิราศภูเขาทอง

ชวนคิดช่วงท้าย

การถอดคำประพันธ์จากนิราศ
ภูเขาทองให้คุณค่าใดกับนักเรียน

คำไหนใช้ถูก

เสถียร

เสถียรย์

สตรี : นายธีรุต ฉำทรัพย์

สตรี

แหล่งที่มา : <https://dictionary.orst.go.th/> พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๔ สืบค้นเมื่อ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๕

บทเรียนครึ่งต่อไป

สรรสร้างนิราศภูเขาทอง (๑๐)

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑